

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiati her yerde 15 kuruş
seneliği, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE—

Cilt: V

Ankara, 13 Kânunevel, 1928

Sayı: 107

Bir Kurtuluş Hikâyesi

Bir arkadaş anlatti:

Ben yumuşak yüzlü bir adamım.

Bazı doslarım vardır ki: iyi olacak hastanın hekimi ayağına gelirmiş gibi bir sözle elini sık-tıkları, yahut başına geleni bilsen bu sabah... diye bir hikâyeye başladıkları vakit yüregime gâh bir ağır hüznün gâh bir derin heyecan çöker. Sözün arkasını dinlemem. Çünkü bu masalların envaini yüzlerce defa dinleye dinleye artık ezber etmişimdir.

Bilirim ki bu arkadaş ya cuzdanını kaybetmiş ya ahlâk-sızın biri tarafından dolandırıl-mıştır. Yarın mutlaka iade edilmek üzere bir ilâ on liraya ihtiyacı vardır.

Yine bilirim ki vefat etmiş dostları bu dünya goziyle gormek nasıl imkânsızsa bu parayı gör-mek te öyle imkânsızdır.

Fakat bu kat'î kanaata rağmen gene istenilen parayı veririm.

Çünkü, söyledim ya, yumuşak yüzlü bir adamım.

Bu mes'elede benim için tas-savvur edilecek yegâne muvaf-fakiyet dostlardan bazılarını tenzilâta razı etmek, meselâ beş lira isteyenle iki liraya şulhola-bilmektir.

Bir kısmı bu tenzilâta güler yüzle razı olur. Bunlar en sevdik-lerimdir. Fakat bir kısmı surat eder, istedikleri para ile aldıkları arasındaki farkı ceplerinden çalmış bir para adederler.

Sonra fazla pişkin bir zümre de vardır ki bana, eksigi tamam-lamak için bazı tanıdıklara mü-racaat etmemi tavsiye ederler.

Beni haraca kesen bu arsız

dostlar arasında bilhassa bir tanesi vardır ki bütün ötekilere rahmet okutur: eski mektep arkadaşla-rımdan çakır İlyas. O ne fedakâr insandır Yarabbi!... Bir zarara ve ya haksızlığa uğradığım zaman benden evel o feryat eder. Beni kafese koyanlara kızar. «Bu ne yüz yumuşaklığı canım? bu alçaklar seni kuru hasır üs-tünde bırakacaklar» diye bana çıkışır. Arkadaşımın bu isyan ve teesürü gayet haklıdır. Çünkü cebimdeki parada onun da hissesi vardır. Beni dolandırmak, netice itibariyle, onu dolandırmak demektir.

Çakır İlyas benim bütün işlerimi, nerden ne alacağımı benden iyi bilir.

— Senin kiracının bugün aylığı getirmesi lâzım gelirdi. Şuna bir ugrayalım.

Yahut: — Hemen daireye git. Şimdi maaş geldi.

İlyas benim işlerimi takip için sarfettiği zamanın onda birini daha kârli bir işe sarfetseydi muhakkak benden aldığı on mislini kazanırdı.

Fakat kazancım bu şekli galiba daha tatlıdır.

Öyle olmasa zengin av me-raklıları istedikleri balık va ya kuşu parayla çarşıdan alırlar, boğulacak bir hayvan elde etmek için, karda kışta, dağlarda, de-nizlerde dolaşmazlardı.

Çakır İlyas gayet muntazam adamdır. Bir defteri vardır ki, maliye tahsil şubelerinin defter-lerinden daha muntazamdır. Benden aldığı paraları ayıyla günüyle, saatiyle oraya kaydeder. Her sahifenin ve her ayın so-

nunda yekûnlar çıkarır. « Vakti merhununu» geldiği zaman borcunu tamamıyla ödeyeceği, üstünde on para hak bırakmayacağı muhakkaktır.

Bir muhtaç fakire para ver-diğiniz zaman: « Eksik olma... Cenabı Hak size ahrette on mislini verir» tarzında bir vada-laşırsınız.

Bu vat bizim İlyasın vatle-rinden daha uzun vadeli olmak-la beraber her halde daha emindir;

Mamafi her şeyin bir hududu var. Parasız ve neş'esiz biri gün-ümdü karşıdan çakır İlyasın geldiğini gördüm. Hemen bir sokağa saptım. Para isteyecekti. Yok diyecektim. İnanmayacaktı.

Borçlu bir insan gibi karşı-sında ezilip büzülecektim. Bu üzün-tülü vaziyetten kurtulmak için yol değiştirmekten, kaçmaktan iyi çare yoktu.

Fakat beş dakika sonra başka bir sokakta gene onunla karşı-laşmayım mı? Dudaklarında te-bessümü vardı. Demek hain kaçtığımı görmüş, beni takip etmişti. Birdenbire içimde çılgın-bir hiddet uyandı. İlyasi kolundan tuttum :

— Çıkar defteri İlyas, dedim, bir namus borcu için hemen paraya ihtiyacım oldu. Bak ba-kalım şu alacaklarının yekununa hiç olmazsa bu paranın onda birini şimdi bulup vermelisin!..

İlyas düştüğü kapandan kur-tulmak için bir çok kıvrandı. Evelâ beni bugün paraya muhtaç olmadığına iknaa çalıştı. Sonra dostlardan istikraz çareleri gös-terdi. Fakat avımı sımsıkı ya-kalamıştın.

MATBUAT ARASINDA BİR HAFTA

Ankara ve İstanbul

İstanbulun son baharı geçti, kışı geldi. Her sabah açılan gözler pençereden dışarıya, hemen kar görecekmış gibi, garip bir ihtirazla çevriliyor. Her sabah böyle aynı ihtirazla yaşamak, her gün aynı endişeyi çekmek-tense bir an evel kara kavuşmak daha eyi.

İstanbulun sonbaharı hazin bir tesirle ve teessürle beraber gelir. Yapraklar sarı, çiçekler perişan, bağlar haraptır. Tabiatın bu umumî perişanlığı, şüphesiz ki, gönüllerde bir melankoli tevhit eder, insan yapraklarını dökmüş bir ağaç gibi neş'esinden tecerrüt etmiş bulunur. İstandulda hazanın tesiri böyledir.

Biz İstanbul hazanı ile muztarip olanlara Ankarayı tavsiye ederiz. Ağaçsız yeşilliksiz bir tabiatın, insanlar üstünde nasıl kuvvetli bir tesiri olduğunu bit-tecrübe anlamış olurlar. Ankarada muhitin, tabiatın verdiği haricî ve marazî intıbam teessürleri yoktur, bunun içindir ki

Nihayet kendisini yarım saat beşte bir gazinoda beklememi rica etti ve gitti. Bu sevgili arkadaşın bir daha görünmediğini söylemeye bilmem hacet var mı? Şimdi sokaklarda kaçmak sırası ona geldi.

Çakır İlyasın ötede beride benim için :

— Çok iyi arkadaştı... Yazık ki son zamanlarda onun da ahlâkı bozulmağa başladı dediğini işitiyorum.

REŞAT NURİ

burada herkes hislerinden ziyade zekâ ve faaliyetini istimal eder.

Demir yollarımız

Kütahya - Tavşanlı hattının açılması demiryolları faaliyetinin tekrar izahına güzel bir vesile oldu. Nafia Vekili Recep bey, nihayet 1934 yılında demiryollarımızın bir koldan bakıra, diğer keldan da kömüre bağlanmış olacağını söylediler. Neslimizin birçokları ecnebler tarafından inşa edilmiş olmak ve imtiyazlı bulunmak şartıyla teslim aldığı hatlara 10 - 15 senelik bir müddet içinde 2500 kilometroya yakın kendi sayımız ve sermayemiz ile yeni hatlar ilâve ediyoruz. Anadalu - Bağdat hattı gibi ecnebler tarafından yapılmış hatların mübayaasıyla millileştirilmesi hususundaki gayretlerimiz ilâve olununca demiryolları hakkında yerinde olmak üzere sarfetmekte olduğumuz emeklerin büyüklüğü tezahür eder.

Malî Yıl

Önümüzdeki yıl başı bizi bir çok para işlerle karşılayacağı benziyor. Daha şimdiden kuponlar itilâfı, Anadulu - Bağdat hattının topraklarımızdaki kısmının satın alınması, İstanbulda Ford müessesesi gibi mühim işlerimiz var. Ankarada toplanan Âli İktisat Meclisi kararlarının bazı yeni ve mühim teşebbuslere

vesile olacağını tahmin etmekteyiz. Bununçündür ki önümüzdeki yıl malî bir Yıl olarak karşılamak istiyoruz.

Halk Bilgisi Mecmuası

Halk Bilgisi Derneği ikinci eserini de verdi: Halk Bilgisi mecmuası. 190 sayfayı bulan mecmuanın bu birinci sayısı Derneğin gayesine uygun ve kıymetli tetkikleri, vesikaları ihtiva etmektedir. Folklor etrafında oldukça zengin malûmat toplamaya muvaffak olmuş bu mecmuanın bu mühim vazifesinde devam edeceğine Halk Bilgiçlerimizin gayret ve aşkları kâfidir.

Ankarada bir ilim he'yeti

İçinde Harkof darülfünunun-dan bazı profesörler de bulunan bir Ukrayna tetkik hey'eti Ankarada misafir bulunmaktadır. Bu misafir hey'eti arkadaşça karşılayan Ankara ilim mehafili bu nevi temasların milletler arasında artmasının faydalarını takdir etmektedir. Hukuk Fakültemizde bir iki konferans vererek ayrılacak olan muhterem misafirlerimize hayırlı yolculuk temenni ederiz.

S.

Müdür Mes'ul: Faruk Nafiz

İstanbul — Devlet Matbaası